

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2023

KH 16.10.2023 § 216

393/02.05.01.02/2023

Valmistelija	Taluspäällikkö Jari Jaakkola, jari.jaakkola(at)keuruu.fi, p. 040 487 9553
Päätös	Hyväksyttiin.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Pajari Noora
Päätösehdotus	Keuruun kaupunki hakee kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta tilikauden 2023 talousvaikeuksiin. Keuruun kaupunki hakee valtionosuuden korotusta 1.500.000 euroa.
Selostus	<p>Valtiovarainministeriö on lähettänyt kunnille kirjeen kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemisesta vuonna 2023. Hakuaika on 17.10.2023 klo 16.15 mennessä. Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2023 tilannetta.</p> <p>Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.</p> <p>Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä valtionosuuden korotusta koskevassa hakemuksessa. Jos toimenpiteitä ei ole päätetty hakuajan loppuun mennessä, on hakemukseen merkittävä se, milloin valtuusto käsittelee ne ja mitkä toimenpiteet ovat. Valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitettyjä toimenpiteitä tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu.</p> <p>Avustuksen myöntämisen ehtona on myös, että kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi. Edellä mainittu ehto koskee niitä kuntia, joihin on asetettu em. lain 118 §:n mukainen arviointiryhmä.</p> <p>Keuruun kaupunki on toteuttanut vuonna 2022 tasapainottamisohjelman suunnitelmavuosille 2023–2026. Ohjelman tavoitteena oli kattaa 2–2,5 miljoonan euron vuosittaiset säästöt. Vuoden 2022 tasapainottamisohjelmaa päivitetään vuonna 2023, koska Keuruun kaupungin vuoden 2024 talousarviokehys aiheuttaa haasteita, jotta tilikauden tulostavoite saadaan nolaksi. Tavoitteen</p>

saavuttaminen edellyttää aikaisempien säästötavoitteiden lisäksi kolmen (3) miljoonan euron lisäsäästön. Tämän vuoksi talouden tasapainottamisohjelma päivitetään vuosille 2024–2027. Lisäksi Keuruun kaupunki joutuu tekemään muutamista rakennuksista vuodelle 2023 alaskirjauksia.

Keuruun kaupungin rakennusten arvonalennuskirjauksista vuodelle 2023 tehdään noin 0,5 miljoonaa euroa. Arvonalennukset muodostuvat Kivilouhoksentien asuntolan, Metsätähden ja kaupungintalon arvonalentumiskirjauksista. Kivilouhoksen ja Metsätähden arvonalennukset huonontavat tilikauden tulosta noin 0,2 miljoonaa euroa ja kaupungintalon arvonalentumiskirjaus noin 0,3 miljoonaa euroa.

Keuruun kaupunki on velkaantunut viimeisen kymmenen vuoden aikana, kun Keuruulle on rakennettu uusia kouluja ja päiväkoteja. Kaupungin lainakanta on tällä hetkellä noin 57,7 miljoonaa euroa. Lainoja lyhennetään vuodessa noin 2,5 miljoonaa euroa. Korkojen voimakas kasvu edelliseen vuoteen nähden on ollut noin 1,8 miljoonaa euroa. Keuruun kaupunki on suojannut tänä vuonna lainan korkoja 50 prosentilla.

Keuruun kaupunki on maksanut vuoden 2023 alussa Keski-Suomen sairaanhoitopiirille 1,8 miljoonaa euroa vuoteen 2022 kuuluvia alijäämiä. Sairaanhoitopiirille maksetun alijäämän kattamisen vaikutus vähensi kassavaroja, mutta tällä maksulla on ollut vaikutus vuoden 2022 tilikauden tulokseen.

Keuruun kaupunki on panostanut kymmenen vuoden aikana lapsiin ja nuoriin investoimalla uusia kouluja ja päiväkoteja. Investoinnit ovat kasvattaneet lainasalkkua ja sitä kautta ohjannut rahavirtaa kunnan peruspalveluista lainan lyhennyksiin ja korkomenoihin. Keuruun kaupunki joutui ottamaan vuoden 2023 alussa lisää lainaa, kun Keuruun kaupunki maksoi Keski-Suomen hyvinvointialueen alijäämiä. Vuodelle 2023 on palvelurakenteeseen tehty säästöä noin miljoona euroa. Myös Suomen Kuntaliiton verotulojen ennusteessa Keuruulle on noin 0,4 miljoonan euron vähennys. Keuruun kaupungin tilojen vähentäminen aiheuttaa myös rakennusten alaskirjauksia, joka heikentää tilikauden tulosta.